

"Ami küldetésünk a hitelesség, az objektivitás, a helyi jólét és a közösség fejlesztése. Minden nap!"

Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás

BAKONYA-BODA-BÜKKÖSD-CSERDI-CSERKÚT-HELESFA-HETVEHELY-KÓVÁGÓSZŐLŐS-KÓVÁGÓTÖTTÖS

Helyben a leghatékonyabb a kutatásokkal kapcsolatos tájékoztatás 20 éves jubileumot ünnepelt az NYMTIT

Kerek évfordulót jegyzett idén a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás.

Az ünnep kapcsán Kovács Győző (kis képünkön), Boda polgármestere, az idén 20 éves NYMTIT elnöke elmondta: a Társulás 1996-tól kíséri figyelemmel a nagy aktivitású radioaktív hulladék-tárolóval kapcsolatos kutatásokat, és tájékoztatja erről a térség lakosait. Az 1996-ban alakult Társulás hat településsel kezdte meg működését. Bakonya, Boda, Cserkút, Hetvehely, Kóvágószőlős, Kóvágótöttös önkormányzataihoz 2003-ban, a kutatási terület megnövekedése miatt három új tag, Cserdi, Helesfa, Bükkösd csatlakozott. A szervezet központja Bodán van.

A Társulás azt a célt tűzte maga elé, hogy a Paksi Atomerőmű és a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. kutatási tevékenységével összefüggő munkálatokról objektív tájékoztatást nyújtson, ehhez megfelelő eszközöket biztosítson, és erősítse a civil társadalmi kontrollt, ugyanakkor képviselje a helyiek érdekeit. A munkához a Központi Nukleáris Pénzügyi Alaptól kap támogatást.

– Mindenki számára fontos az emberek biztonsága, egészsége, élhető környezete, ennek érdekében folytatjuk tevékenységünket. Az érintett településeken élők folyamatosan tájékoztattuk eddig is a kéthavonta megjelenő Tájképpel, a video hírlevélén keresztül a helyi kábeltelevíziós csatornákon, illetve a települési újságok hasábjain, valamint

egyéb kiadványokban, prospektusokban és a Társulás honlapján (www.nymtit.hu). Sok segítséget kapunk az RHK Kft. szakembereitől is, akik rendszeresen beszámolnak az aktualitásokról különböző fórumokon. A hulladékkezelő társasággal közösen két évente végeztetünk közvélemény-kutatást, a legközelebbit épp jövő tavasszal. A méréseket független cégek végzik, az eredményeket pedig nyilvánosan is megjelentetjük.

Évek óta működik a Bodai Információs Park, ahol a tablók magyar és angol nyelven mutatják be a 260 millió éves Bodai Aleurolit Formációt, amelyre a kutatások irányulnak. Mint köztudott, ez a kőzet egyedülállóan alkalmas lehet arra, hogy egy mélygeológiai tárolót befogadjon a paksi atomerőmű kiegészítő fűtőelemeinek biztonságos, végleges

Békés Karácsonyt és Boldog Új Évet Kívánunk az NYMTIT települések minden lakójának!

A tartalomból:

Egy lépéssel közelebb	3. o.
Miniszteri elismerés	4. o.
Hosszú távon is megoldott a tárolás	5. o.
Hogy mindenki nyugodtan alhasson	5. o.
Újabb formával bővült a tájékoztatás Bodán	6. o.
Idősek Világnapja	7. o.
Bányásznap koszorúzások falvainkban	8. o.

elhelyezésére. Minden tagtelepülésen információs pontok is működnek, valamint road-show programok keretében, külön előadásokon mutatjuk be a fiataloknak a nagy aktivitású radioaktív hulladékkal kapcsolatos kutatásokat.

Az idei év fejleményeivel kapcsolatosan Kovács Győző kiemelte: – A társulás a tájékoztatási kötelezettségének az újonnan felmerült adminisztrációs nehézségek ellenére is eleget tett. Az új felállásban – a támogatást biztosító pénzügyi alap kezelője 2014-től a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, az RHK Kft. pedig közreműködőként van jelen – a települési közösség képviselői időben felvették a kapcsolatot az illetékesekkel. Az együttműködés rámutatott, – ezt valamennyi társulási közösség is megerősítette – hogy a tájékoztatást a helyi fórumok, helyi médiumok, a közvetlen kapcsolat tudja leghatékonyabban elvégezni. Munkánkknak köszönhetően a települési közösség falvaiban élők jól ismerik a kutatásokat, és érdeklődve fogadják a fejleményeket, a tervekkel kapcsolatos információkat. Az elmúlt években felépített bizalmat meg kell őriznünk, tovább kell erősítenünk.

Mint az elnök kihangsúlyozta, idén nagy előrelépés történt abban, hogy a fiatalabb korosztályt is megszólítsák, bevonják a tájékoztatásba, iskolai programokon, gyermekrendezvényeken, érdekes és játékos feladatokon keresztül. A tapasztalatok szerint a fiatalok meglepően fogékonyak az új ismeretek iránt.

– Jól sáfárcodtak a társulási települések az együttműködéssel együtt járó támogatásokkal is. Ezt sikeres falunapok mutatják, valamint az új, közfeladatokat ellátó járművek is, amelyeken ugyancsak látható a társulás logója. Fontos szólni még arról, hogy az RHK Kft. szakemberei negyedévente részletekbe menő tájékoztatást nyújtanak a radioaktív-hulladék kezeléssel kapcsolatos legfrissebb információkról. Az RHK Kft.-vel és a finanszírozási alap kezelőjével már megkezdődtek a tárgyalások a 2017. évi szerződés előkészítésére – mondta végezetül Kovács Győző.

Látványos pompobemutató színesítette a programot

Nagy érdeklődés kísérte a jubileumi fórumot

Ismeretterjesztés játékosan a Tájéoló Napon

A Tájéoló Nap fontos eseménye a gyerekvetélkedő, ahol a tagtelepülések iskolásai versenyzés közben új ismeretekhez is jutnak. A program szokás szerint, a szombati tanácskozást és az azt követő szüreti mulatságot megelőzően pénteken zajlott Cserkúton. Az RHK Kft. kommunikációs munkatársai ezúttal is igyekeztek izgalmas, játékos keretek között ismereteket átadni a radioaktív-hulladék-kezeléssel kapcsolatosan. A nagy aktivitású kutatásokról szóló filmhez kapcsolódó kérdések válaszaival például egy lakat számkombinációját fejthették meg a diákok, de a pad alatti üzenetek és a lufik rejtvényeinek megoldása is közelebb vitte őket ahhoz, hogy megtudhassák: hány kiégett kazetta van jelenleg a paksi KKÁT-ban. Puzzle is szerepelt a vetélkedőn. A csapatoknak a felvillantott kép nyomán a tervezett finn nagy aktivitású tároló modelljét kellett kirakniuk.

Idén a helesfaiak győzedelmeskedtek, míg a cserdi négyes második, a kővágósözölői pedig harmadik lett.

Vidám gyermekarcok mutatták a tanulók érdeklődését

Egy lépéssel közelebb a nagy aktivitású radioaktív hulladék majdani tárolójához

Az idei kutatások nyomán újabb kérdésre kaptak választ az RHK Kft. szakemberei az agyagkő tulajdonságaival kapcsolatban a Nyugat-Mecsekben.

A vizsgálatok eredményeit a tizenharmadik Tájéoló Nap vendégei is megismerhették szeptember 24-én, Bodán.

Dr. Kereki Ferenc

„Június közepén fejeződött be annak a nagyjából 700 méter hosszú, 2 és 6 méter közt váltakozó mélységű kutatóárok kialakítása, amely pontosabb információkat adott a nyugat-mecseki térségnek erről a részéről. Arra voltunk kíváncsiak, hogy mennyire stabil a kőzet - számolt be a munkálatokról az újságíróknak a Tájéoló Nap ismeretterjesztő programján Dr. Kereki Ferenc, ügyvezető igazgató. – Az árok kialakítását 2015 őszén indítottuk, több szakaszban. A kiásott részeket a vizsgálatok és a dokumentálás után visszatemettük. 2014-ben, az akkor mélyített két kutatófúrás mintáiból megállapíthattuk, hogy az itteni kőzet kiváló vízzáró tulajdonságokkal bír. A kutatóárok eddigi adatai pedig azt bizonyították, hogy a térség igen stabil, itt az utóbbi százezer évben nem voltak komolyabb felszín alatti mozgások. Mindkét szempont igen fontos egy mélységi nagy aktivitású hulladék-tároló potenciális helyszínének kiválasztásánál.”

Az ilyen kutatások világszerte igen körültekintően, több évtizedig folynak, hiszen minden kétséget kizáróan

bizonyítani kell, hogy a kiválasztott terület alkalmas akár több ezer évig is a sugárzó hulladék biztonságos tárolására. Magyarországon is még évtizedekig kell különböző vizsgálatokat végezni. A majdani tároló megnyitásaig az elhasznált üzemanyagot az erőmű szomszédságában lévő Kiegészített Átmeneti Tárolójába szállítják át. A létesítmény szükség szerint további modulokkal, folyamatosan bővül majd. A RHK Kft. tevékenységéhez – így a nyugat-mecseki kutatási programhoz is – a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap biztosítja a fedezetet.

Az érintett lakosság rendszeres tájékoztatása már a kezdetektől feladata a Társaságnak, a környék településeit tömörítő NYMITT-tel szoros együttműködésben. Az ügyvezető igazgató előadásában ennek fontosságáról is szólt az ismeretterjesztő tanácskozási résztvevőinek.

Kovács Győző, Boda polgármestere, az önkormányzati társulás elnöke köszöntőjében hangsúlyozta: a helybeliek rendszeres tájékoztatását és az itt élők érdekeinek képviseletét kezdetektől komolyan veszik a polgármesterek. A közös munka eredményét a két évente elvégzett közvélemény-kutatások is visszaigazolják, mert az NYMITT településeinek élők többsége ismeri és támogatja az itt zajló kutatásokat.

A Tájéoló Nap délelőttjén hagyományosan az ismeretterjesztés volt a fókuszban. A nyugat-mecseki kutatások

Dr. Aszodi Attila kormánybiztos

Lucie Steinerova Csehországból

ról szóló nyitóelőadás után a nukleáris energetika több területére is betekintést kaphattak a szép számban megjelent helybeliek.

Lázár István, az Országos Atomenergia Hivatal munkatársa „Sugárzó környezetünk” című előadásában azt mutatta be, hogy mindaz a sugárzás, ami naponta éri szervezetünket, több ezerszerese annak, ami egy szigorú határérték-korlátok szerint működő nukleáris létesítmény környezetében kimutatható.

Prof. Dr. Aszodi Attila kormánybiztos „Kapcsolódási pontok Paks II. és a nagy aktivitású radioaktív hulladék kutatása és elhelyezése között” címmel már a tavalyi Tájéoló Napon is tartott előadást. Most az eltelt időszak történéseiről számolt be. Mint elmondta, az építés megkezdéséig beszerzendő hat ezer engedély közül jelenleg a környezetvédelmi- és a telephelyengedély van soron. A nagy aktivitású kutatásokhoz kapcsolódóan kiemelte: Paks II. 2025 táján kezd el termelni, és ott, egy másfajta technológiának köszönhetően, kevesebb kiegészített fűtőelem keletkezik majd, mint a már működőnél.

Ezek átmeneti tárolását nem a KKÁT-ban fogják végezni, hanem az üzem területén kialakítandó egység, további sorsukat illetően pedig az sem kizárható, hogy Oroszországba kerülnek feldolgozásra, esetleg ideiglenes elhelyezésre is.

Hosszú távon is megoldott a hazánkban keletkező radioaktív hulladékok tárolása

Új modullal bővül a Paksi Atomerőműben elhasznált fűtőelemek tárolására szolgáló Kiegyezett Kazetták Átmeneti Tárolója, így a jelenleg 8707 kazettát őrző létesítményben hosszú távon is bőven lesz elegendő tárolókapacitás. Az állami tulajdonú Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) létesítményfejlesztési és tárolókapacitás-bővítő programjait hazai és nemzetközi szakértők is sikeresnek ítélték.

„Társaságunk egy jól átgondolt és a biztonságot elsődleges szempontként kezelő programterv szerint halad évről évre annak érdekében, hogy a hazai radioaktív hulladék-kezelés biztos hátteret jelentsen a nukleáris ipar számára” – mondta Dr. Kereki Ferenc, az RHK Kft. ügyvezető igazgatója. Az RHK Kft. nagy aktivitású hulladékok végleges elhelyezését célzó nyugat-mecseki programjának újabb fontos részfeladata zajlott le idén. Nyáron befejeződött annak a kutatóárokknak a kialakítása, majd a vizsgálatok és mintavételek után a visszatemetése, amelynek segítségével hasznos információkat kaptak a geológusok a térségben, az elmúlt

évezredekben lezajlott felszín alatti mozgásokról. Az ottani projekt célja, hogy a szakemberek felmérjék, mennyire alkalmas a terület arra, hogy a több évtizeden át tartó vizsgálatok segítségével és a kutatási terület folyamatos leszűkítésével megtalálják azt a helyet, amely minden kétséget kizáróan befogadhatja egy mélységi geológiai tárolót. Ez a létesítmény a Paksi Atomerőmű kiegyezett fűtőelemeinek, valamint az erőmű lebontása során keletkező nagy aktivitású hulladék számára jelentene végleges tárolóhelyet.

Az RHK Kft. számára, tevékenységéből adódóan igen fontosak a lakossági kapcsolatok. Éppen ezért, a szakemberek ebben az esztendőben is számos ismeretterjesztő programot szerveztek az érintett térségekben, együttműködésben a településeket tömörítő társulásokkal. A három tároló és a nyugat-mecseki kutatási terület körzetében, a tervek szerint jövőre ismét megtartják a két évente szokásos közvélemény-kutatást is. Ennek eredményei eddig mindig azt mutatták, hogy az RHK Kft. tevékenységének társadalmi elfogadottsága igen magas szintű. Mindez nagyban köszönhető a rendszeres tájékoztató munkának és a tárolók biztonságos üzemeltetésének.

Miniszteri elismerés

Ritka ünnepi pillanat volt a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. életében, amikor a Társaság stratégiai és műszaki igazgatója, Nős Bálint átvette a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium kitüntetését, a Prometheus-díjat.

Ezzel a díjjal nem csak az ő nagyszerű munkáját ismerték el, hanem közvetve a cég tevékenységét is.

A Prometheus-díjat évente legfeljebb tízen kaphatják meg az NFM-től a villamosenergia-, a gáz- és olajipar, a bányászat, az atomenergia, a hőszolgáltatás területén dolgozó szakemberek közül, a biztonságos működés és korszerűsítés érdekében végzett kimagasló tevékenység elismeréseként. A kitüntetést az október 23-i nemzeti ünnep alkalmából vette át Nős Bálint dr. Seszták Miklós minisztertől. A felterjesztő maga az RHK Kft. volt, hogy ily módon is kifejezze nagyrabecsülését azért a példaértékű elhivatottságot és tudományos igényességért, kiemelkedő szakmai teljesítményért, amivel Nős Bálint több mint egy évtizede segíti a Társaság munkáját.

„A nukleáris technika alkalmazása és a radioaktív hulladék-kezelés generációkon átívelő tevékenység. Büszke vagyok rá, hogy munkámmal a biztonságos jövőt is segíthetem – fogalmazott a stratégiai és műszaki igazgatóság vezetője.

Távlatos gondolkodásmódjának, elemző- és tervezőkészségének nagy hasznát vette, amikor gondozásában elkészült a kiegyezett üzemanyag és a radioaktív hulladék kezelésének nemzeti politikája, amit az országgyűlés változtatás nélkül elfogadott. Pályája egyik legnagyobb kihívásának tartja ezt a feladatot, ahogy az ennek megvalósítását bemutató program elkészítését is. A Nemzeti Programot a kormány változtatás nélkül fogadta el.

Nős Bálint (jobbra) a díjjal

Fűtőelemekről - újságíróknak

Oktoberben a lakossági tájékoztatást közvetettebben szolgáló eseményt tartottak Pakson az RHK Kft. szakemberei: a létesítménylátogatással egybekötött sajtó-bejáráson meghívott újságírók ismerkedtek a Kiegyezett Kazetták Átmeneti Tárolójának átadás előtt álló új kamráival. A létesítményben a paksi atomerőmű elhasznált fűtőelemeinek több évtizedes tárolásáról gondoskodnak. Az erőmű mellett elhelyezkedő épületben jelenleg 20 kamrában 8707 kazettát őriznek. Az új modul – amely 2017-től fogadhat majd fűtőelemeket – újabb 4 kamrának ad otthont, ezekben összesen több mint kétezer kazettának lesz helye.

A Társaság meghívására a helyi, a Tolna megyei és az országos médiumoktól is érkeztek tudósítók. A tároló működtetésével kapcsolatos információkat László Zoltán, megbízott üzemeltetési igazgató osztotta meg a jelenlévőkkel. Beszélt a nemrégiben lezajlott karbantartási tevékenységről és a fejlesztésekről is, amelyek révén az üzemeltetés még hatékonyabbá, még biztonságosabbá vált. Gyöngyösi Csaba beruházási igazgató az új modul létrejöttéhez szükséges engedélyezési, tervezési és kivitelezési munkákról számolt be. Ezt követően Tóth Róbert üzemvezető kísért el a sajtó képviselőit az új kamrákhoz, ahol további információkat kaptak annak történetéről, a gyakorlati munkáról, és fényképeket is készíthettek az impozáns új tároló-csarnokban. A sajtóeseményről számos televíziós, rádiós tudósítás, újságcikk és online hír született, így tájékoztatva a Társaság magas színvonalú tevékenységéről.

Érdeklődő újságírók az átmeneti tárolóban

Hogy mindenki nyugodtan alhasson

Bemutatjuk az RHK Kft. fegyveres biztonsági csapatát

A nukleáris iparral, a radioaktív hulladék-kezeléssel kapcsolatban a biztonság kérdése mindig elsődleges. A magasan képzett szakemberek, a legkorszerűbb technikák alkalmazása garantálják, hogy minden folyamat többszörösen ellenőrzött körülmények között zajlik a különböző létesítményekben, a legszigorúbb elvárásoknak megfelelően.

Nincs ez másként a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. (RHK Kft.) telephelyein sem, ám ritkán szólnak hírek a létesítmények fizikai védelmi feladatait ellátó rendszetről, őrzésvédelemről. Valójában ez a legnagyobb dicséret a Társaság fegyveres szervezete számára, hiszen ha rendben mennek a dolgok, nincs miről beszélni: rendkívüli esemény, bűncselekmény nem történt, a radioaktív anyagok fizikai biztonsága nem sérült.

Ahhoz, hogy a környéken élők és a Társaság munkatársai nyugodtan élhessék mindennapjaikat, a biztonsági szakemberek részéről komoly fizikai, szellemi felkészülés szükséges. Ebbe engedett bepillantást, és a 2016-os évben elért eredményekről is beszélt lapunknak Kaszás Sándor, az RHK Kft. Rendszeri Önálló Osztályának vezetője.

- A munkakör betöltéséhez szükséges alapvető feltételeket – mint a két évente esedékes fizikai állóképességi és szakmai elméleti képességeket igazoló vizsgák – idén is sikeresen teljesítették a Szervezet fegyveres biztonsági őrői. Természetesen a hatóságok rendszeresen ellenőrzik a létesítmények fizikai védelmi helyzetét. Az ellenőrzések során a teljesített feladatok minősítése és az esetleges hibák tapasztalatai egyaránt segítenek bennünket a további fejlődésben.

Az egyre jobb teljesítmény eléréséhez az RHK Kft. biztosítja a korszerű körülményeket. Mindezek lehetővé

Jól felkészült szakemberek gondoskodnak a biztonságos őrzésről

teszik a fegyveres biztonsági őrőség és a portaszolgálat számára, hogy az őrzésvédelmi feladatokat folyamatosan, állandó készenlétben, a legnagyobb szakszerűséggel lássák el.

- Azt, hogy az őrzésvédelem kiemelkedően teljesít, nem csak a hatósági vizsgálatok, ellenőrzések igazolják, de az országos, illetve nemzetközi versenyek eredményei is alátámasztják – hangsúlyozta Kaszás Sándor. Ezekben a megmérettetéseken 2016-ban ugyancsak kiemelkedően teljesítettek munkatársaink.

A Magyarországi Fegyveres Biztonsági Örök Szakmai Egyesülete által megrendezett VII. országos szakmai csapatversenyre, mint minden évben, 2016-ban is három csapatot nevezett be a Társaság, és egy közülük immár ötödik alkalommal a dobogó legfelső fokára léphetett, de a második és negyedik helyet is az RHK Kft. munkatársai hódították el.

Országos verseny:

I. helyezett csapat (NRHT): Forray Tibor, Forrai Péter, Csáki Zoltán, Komlósi Zoltán, Dürvanger Károly

II. helyezett csapat (RHFT): Mezei Imre, Budai János, Misnyovszki Barnabás, Misnyovszki Zsolt, László Zoltán. IV. helyezett csapat (KKÁT):

Samai Gábor, Grósz Ferenc, Molnár István, Sebestyén Csaba, Fülöp József

Nemzetközi verseny

Az NRHT-ban szolgálatot teljesítő fegyveres biztonsági őröknek külön elismerés, hogy az esztergomi „IPA NAV” VIII. és IX. nemzetközi szituációs versenyben - hivatásos és igen erős csapatok között - ugyancsak sikerült az élmezőnyben végezniük.

A csapat tagjai, Forray Tibor, Forrai Péter és Csáki Zoltán negyedik, illetve harmadik helyezést értek el.

- Minden évben rendezünk egy házi versenyt is, amin a létesítményekben dolgozó fegyveres biztonsági őrök és portaszolgálati dolgozók csapatai mérik össze tudásukat. Meggyőződésem, hogy ez a nemes versengés jól szolgálja az őrösek közötti kiváló emberi- és munka-kapcsolatokat, egymás jobb megismerését. A kiemelkedő eredményeket az ügyvezető igazgató idén is dicsérettel és jutalommal honorálta. Összegzőként elmondhatom, hogy 2016-ban is bizonyították fegyveres biztonsági őrjeink, a kiképzésért felelős parancsnokok és előadók, hogy szakmai felkészültségük és emberi hozzáállásuk, munkahelyük és hivatásuk iránti elkötelezettségük példaértékű” – zárta Kaszás Sándor.

Folyamatos a tájékoztatási munka a Nyugat-Mecsekben

Az idei támogatást kivételesen két részletben kapta meg a társulás a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumtól, de a törvényi előírásoknak megfelelően a második félévre is megkötötték együttműködési megállapodásukat a Nyugat-Mecseki Társadalmi Információs Ellenőrzési és Településfejlesztési Önkormányzati Társulás tagtelepülései. Ez a dokumentum ad keretet a kilenc önkormányzat partnerségének, ez alapján kapják a támogatást a Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból, hogy segítsék a lakossági tájékoztatást az RHK Kft. nagy aktivitású radioaktív hulladékok majdani tárolójának kutatási programjával kapcsolatosan.

A társulás november 2-án, Bodán megtartott ülésén a településvezetők elfogadták a szervezet költségvetését, amelynek fedezetét a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap biztosítja. A megállapodásnak köszönhetően minden érintett önkormányzat el tudja látni feladatát, az alapos és folyamatos tájékoztatást a kutatási tevékenység részleteiről, céljáról, eredményeiről.

Újabb formával bővült a tájékoztatás Bodán

A közmeghallgatás olyan testületi ülés, amelyen a polgárok közvetlenül elmondhatják véleményüket az önkormányzat munkájáról és kérdéseket tehetnek fel a településvezetésnek.

Éltek is ezzel a lehetőséggel a bodai lakosok a december 13-i közmeghallgatáson. Kovács Győző polgármester köszöntötte a megjelent képviselőket és jelenlévőket az önkormányzat idei közmeghallgatásán, majd tájékoztatást adott az önkormányzat jelenlegi helyzetéről, a kitűzött tervek teljesüléséről, röviden vázolta a jövő évi feladatokat, terveket. Kiemelten beszélt az NYMTIT munkájáról, a 2016. évben elvégzett tevékenységéről, Boda lakosságát érintő, minden évben visszatérő problémákról is. Kérte az állampolgárokat, hogy az évközi problémáikat, a polgármesteri hivatalban jelezzék. „Érdemben csak akkor tudunk intézkedni, ha a bejelentések, tájékoztatások a hivatalba érkeznek névvel, címmel, akár e-mailben, telefonon, vagy személyesen.” Kovács Győző külön kiemelte, a közmeghallgatás estéjén kísérleti jelleggel előben közvetíti az önkormányzat a falugyűlést, hogy mindenki számára elérhetőek legyenek a települést érintő információk. A lakossági

tájékoztató után a megjelenteknek lehetőségük volt az elhangzottakhoz hozzászólni, észrevételeiket, javaslataikat elmondani, amire Kovács Győző polgármester és Papp Gizella jogi osztályvezető asszony válaszolt.

A közmeghallgatás résztvevői

Lezajlottak az OAH közmeghallgatásai is

Október 4-én a Paksi Atomerőmű harmadik blokkjának üzemidő-hosszabbításáról, október 5-én a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolójával kapcsolatosan, a 25-33. kamrák létesítési engedélyének módosításáról kérdezhettek a civil szervezetek, valamint a lakosság. Az Országos Atomenergia Hivatal az átláthatóság biztosítása érdekében – eleget téve a hazai törvényi kötelezettségeinek és a nemzetközi ajánlásoknak – minden létesítményi szintű engedélyezési eljárásnál közmeghallgatást tart, hogy a lakosság és a civil szervezetek véleményének figyelembevételével, a kérdések megválaszolásával hozza meg döntését. A két októberi közmeghallgatásra csekély érdeklődés mellett került sor. A kisszámú érdeklődő hallgatóságától sem az Országos Atomenergia Hivatal, sem az engedélyesek, illetve a bevont szakhatóságok nem kaptak kérdést, nem hangzott el vélemény, észrevétel. A rendezvényekkel kapcsolatban viszont több interjúra is sor került. Újságírói kérdésre válaszolva Fichtinger Gyula az OAH főigazgatója elmondta, hogy az üzemidő-hosszabbításnál az első és a második blokk tapasztalatait hasznosítva, de a harmadik blokk sajátosságaira külön figyelmet fordítva jár el a hatóság. A KKÁT-ben építendő új tároló kamrák létesítési engedélyének módosításáról szólva hangsúlyozta: ezzel a Paksi Atomerőmű meghosszabbított működése alatt keletkező kiégett kazetták elhelyezése is megoldódik.

A kutatási eredmények közvetítése a cél Az Ellenőrző Bizottság elmúlt éve

Továbbra is a térségben élők teljes körű tájékoztatása mellett zajlik az RHK Kft. kutatási tevékenysége a Nyugat-Mecsekben. Ez volt az egyik fontos megállapítás a lakossági kontroll biztosítására alakult Ellenőrző Csoport beszámolójában. - Hosszú távon, felelősen és biztonságosan gondoskodni kell az uránbányászat és feldolgozás okozta környezeti hatások helyrehozataláról- ezzel a szemlélettel kezdtük meg anno a részvételt a lakosság tájékoztatásában – hangsúlyozta Papp Gizella, a bizottság elnöke, a bodai önkormányzat jogi osztályvezetője. – Ehhez ma már hozzátartozik az is, hogy nyomon követjük a nagy aktivitású kutatások alakulását. - Az Ellenőrző Bizottság tagjaival, több alkalommal meglátogattuk a Cserdi kutatóár-

kot, körbejártuk a területet, figyeltük az ott folyó munkákat, de jártunk a mélyfúrásoknál is. A térség településeinek polgárait első kézből tájékoztattuk/tájékoztatjuk az ottani tevékenységről, a szükséges fejlesztésekről. Minden lehetséges fórumon elmondjuk, hogy a mostani fúrások és az ezt követő laboratóriumi vizsgálatok eredményei határozzák meg, hogy melyik területen folyik majd a további kutatás. A Cserdi Önkormányzat közmeghallgatásán is szóltunk. Ezen a rendezvényen hetvenen voltak jelen, és minden kérdésükre választ kaptak a megjelentek. A társadalmi kontrollt megkönyvít, hogy az ellenőrző csoport tagjai folyamatosan együttműködnek a munkálatok felelőseivel. Papp Gizella fontosnak tartja, hogy megismerjék a kutatási terüle-

tet, az ott végzett munkákat, ezekről beszámoljanak az itt élőknek, és hogy a látottak-hallottak alapján bizonyos kérdésekre maguk is tudjanak válaszolni. Mint elmondta, ezt az NYMTIT tagtelepüléseinek vezetői is így gondolják, hiszen ők is gyakori vendégek voltak a munkaterületen. Ennek ellenére is mindig látnak, hallanak újdonságokat, ezért is hasznosak a látogatások. - Munkánk valóban nagyon fontos és felelős része a települési közösségek, lakók tájékoztatásának. Aki ebben részt vesz, annak komoly feltétel, hogy rendelkezni kell érvényes Munkahelyi Sugárvédelmi Szabályzatra (MSSZ) vonatkozó vizsgával. Mindannyiunk számára megnyugtató, hogy mi valamennyien sikeres vizsgával rendelkezünk.

Közösen ünnepeltük az Idősek Világnapját

Október 1-ét, az ENSZ indítványára 1991-ben ünnepelték először azzal a céllal, hogy az egész világon kerüljön középpontba a méltóságos idős ember, az idősödő generáció teljes értékű életének biztosítása.

A Föld népességének várható élettartam-növekedésével – különösen Európában, benne Magyarországon is – emelkedik a társadalomban az idősek aránya. Az ő életük komfortosabbá tétele a fiatalabb generációk kiemelt feladata kell legyen, hiszen csak így őrizhető meg az egymást követő nemzedékek szerves fejlődése. Nem nőhetnek fel az ifjak a szülők, nagyszülők szeretete, gondoskodása és élettapasztalatainak átvétele nélkül.

Az idősek életük munkája során összegyűjtött tudására, kiforrott értékrendjére óriási szükség van jelenünk válságtól rogyadozó mindennapjaiban. Köszönettel tartozunk gondoskodó szeretetükért, bölcs derűjükért, megértő türelmükért! - emelte ki Kovács Győző polgármester a bodai rendezvényen.

Nekünk – a jelenleg aktív korosztálynak – fontos feladatunk, hogy a bennünket felnevelő generációk életét úgy segítsük, hogy a méltóságos öregkort mindannyian átélhessék. Ennek a kapcsolatrendszernek a legfontosabb színtere a család, ám a mai rohanó világban a családok is segítségre szorulnak, hogy meg tudjanak felelni ennek, az önmaguk számára fontos elvárásnak.

A program megmutatta, hogy Bodán milyen szívesen találkoznak egymással az idősebb korosztály képviselői

A TEIT polgármesterei

Testvér-társulás tagjai jártak Bodán

November 3-án a kalocsai székhelyű TEIT polgármesterei látogattak el Bodára, az NYMTIT székhelyére. A paksi atomerőmű és a Kiegészítő Kazetták Átmeneti Tárolója környezetében lévő tizenhárom települést tömörítő Társadalmi Ellenőrző és Információs Társulás képviselői az Információs Parkban tett séta után megtekintették a bodai és a bakonyai fűrészek helyszínét, majd az NYMTIT elnökével folytattak szakmai egyeztetést, az aktuális feladatokról és társulások ügyeiről.

Flamanville-ben polgármestereink

Az Európai Nukleáris Létesítmények Körüli Önkormányzatok Szövetségének (GMF) képviselői a franciaországi Flamanville-ben tanácskoztak, 2016. október 5. és 7. között. A GMF szervezet nagyon fontosnak tartja, hogy tagjai közvetlen tapasztalatot szerezhessenek a tagországok nukleáris iparáról, az alkalmazott technológiákról, végül, de nem utolsósorban a nukleáris létesítmények és a lakosság közötti kapcsolattartásról.

A normandiai helyszín kitűnő választásnak bizonyult, hiszen a régióban üzemelő, illetve beüzemelés előtt álló atomerőmű (EPR), valamint radioaktív hulladék-tároló és nukleáris üzemanyag reprocesszáló üzem is működik. Ez magyarázza a rendezvény iránti komoly érdeklődést - közel száz polgármester és önkormányzati tisztségviselő vett részt a programon. Többek között Spanyolország és Svédország mellett Magyarország négy társulása is szép számban képviseltette magát. Mariano Vila d'Abadal főtákar bevezető előadásában kiemelte: a GMF-nek a jövőben is az egyik legfontosabb feladata, hogy a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségét biztosítsa a szövetség tagjainak. A főtákar javaslatára a következő évben az egyik találkozót valamelyik európai fővárosban rendezik, melyen a döntéshozók és a hatóság tagjai is részt vehetnek majd. Egy másik alkalommal, a helyi tapasztalatok megismerésére, egy kiválasztott nukleáris létesítmény közelében szeretnének konferenciát tartani. 2017 júniusában Litvánia Visaginas nevű település lesz a helyszín, ahol az ignalinai atomerőmű leállítását követő fejleményekkel, különös tekintettel a radioaktív hulladék elhelyezés ottani gyakorlatával ismerkedhetnek meg a GMF tagjai. 2017 októberében Madridban nyílik lehetősége a spanyol atomenergia jelenlegi helyzetének feltérképezésére. Egyúttal Madrid adna otthont a 2017. évi GMF közgyűlésnek is. Szó esett arról is, hogy a GMF továbbra is aktívan képviseli az önkormányzatok érdekeit az Európai Unió fórumokon. 2017 tavaszán Brüsszelben egyeztet a GMF elnöksége az Energiaügyi Igazgatóság vezetőivel.

Bányásznap i koszorúzások falvainkban

Az uránbányászat megindulása 1955-ben gyökeresen átalakította az itteni csendes, a Mecsek oldalába épült falvak életét. Leggyorsabban a természeti környezet változott az ipari létesítmények megjelenésével, majd a jobb megélhetés reményében ide siető, később ide is települő bányászok új munkakultúrát honosítottak meg, az ércbányászatét. A környező települések fejlődésnek indultak, és az emberek mindennapjai megváltoztak. Az elmúlt közel fél évszázad során új szokások, új hagyományok alakultak ki, így honosodott meg a bányásznap i ünnep, amely egyszerre vidám és szomorú, hiszen az elhunyt társak emléké t kegyelettel őrző koszorúzás is hagyomány lett.

Az ércbányászat megszűnése után már nem volt mit ünnepelni. A bánya bezárása óta eltelt majd 20 évben, a már rögzült bányász hagyományok és az egykor oly bőséges támogatások lassan megkoptak. Maradtak az elhunyt bányásztársak emléké t őrző koszorúzások. Pedig az idősebb bá-

nyász generáció tagjai közt egyre nagyobb igény van a régi közösségi kapcsolatok ápolására. Jól példázza ezt az évenként megtartott üzemi találkozók sikere is. A Zsongorkő Baráti Kör idén hetedik alkalommal rendezte meg ezt a programot, a maga szerény lehetőségei közt, nagy érdeklődés mellett. Csatlakozott már hozzájuk néhány éve egy másik civil szervezet is, a Mecseki Uránbányászok Egyesülete.

A Baráti Kör közel 10 éve élesztette fel a szőlősi bányásmúzeum emlékművé nél a koszorúzás szép hagyományát is. Ugyancsak hasonló rendezvényekkel csatlakoztak a bányászat által leginkább érintett települések önkormányzatai is: Kővágószőlős, Bakonyá és idén már Cserkút is.

A szokásos szeptemberi koszorúzásokon túl, újra előtérbe került a december 4-i megemlékezés is. Ekkor, Szent Borbála napján a bányászoknak régi hagyománya, hogy védőszentjüket Szent Borbálát méltón megünnepeljék. Mint minden évben, Kővágószőlősen idén is megtartották az ese-

ményt, az Önkormányzat és a Baráti Kör részvételével emlékeztek az elhunyt bányásztársakra. Ezt követően hasonló rendezvény volt Cserkúton is. A bányásztársadalom képviselői sorban helyezték el a megemlékezés virágait az ércbánya üzemelése során elhunyt 191 bajtársuk emlékművé nél. Az elhangzott ünnepi beszéd az emlékek felidézésén és megőrzésén túl fontos, hogy a hagyományokat megismerjék, továbbadják az ifjú generációnak. Erre jó példa már a kővágószőlősi iskola „Bányamanók” csoportja, akiknek a műsora a rossz idő ellenére is fiatalos lendülettel tette emlékeztetővé az eseményt. Cserkúton emléktáblát is avattak és szenteltek fel, ami az Uránbányászok egyesülete támogatásával valósulhatott meg. Természetesen a régi, ritkán látott barátok egy kis múltidézésre is alkalmas találtak a fehér asztal mellett, és a jövőbe tekintve ők is kértek az eljövendő Mikulástól valamit – egy méltó helyet régi eszközeiknek, fakuló emlékeiknek, fotóiknak.

Nem szabad, hogy a hagyományápolás csak pusztán az évenkénti találkozót, emlékezést jelentse. Az ércbányászat 47 éve kitörölhetetlen nyomot hagyott a régió településeim és az emberek gondolkodásában is. Nem szabad veszni hagyni a kialakult munkakultúrát, a mindennapi élet részévé vált ércbányász hagyományokat, a még fennmaradt emlékeket. Mindezeket hozzájuk méltó környezetben be kell mutatni, és tovább kell adni a fiatal generációknak. Így segíthetünk majd megérteni nekik a lakbelyüket érintő területfejlesztésben rejlő új lehetőségeket.

TÁRSULÁSI LAP

Kiadja az NYMTIT, 7672 Boda, Petőfi Sándor u. 28.
 Felelős kiadó: az NYMTIT
 Szerkeszti a szerkesztő bizottság:
 Kaszás Endre, Rónai Tibor, Perjés Krisztina
 Nyomás: DUPLEX-ROTA Pécs, Északme gyer dűlő 4.

